

ETİK KURALLAR

İAA

İlahiyat Akreditasyon Ajansı

iaa.org.tr

iletisim@iaa.org.tr

Tel/Faks: 0 274 265 23 65

İAA ETİK KURALLAR

İlahiyat Akreditasyon Ajansı Derneğinin (İAA) etkinliklerinde yer alan her İAA görevlisi (bu terim tekil veya çoğul olarak, bundan böyle İAA kurulları üyesi, takım başkanı, program değerlendiricisi, öğrenci değerlendirici, İAA gönüllüsü ya da İAA çalışanı anlamında kullanılacaktır) genel etik kuralları ile birlikte, bu belgede belirtilen kurallar doğrultusunda etik davranış içinde olmalıdır. Bu kişiler en üst düzeyde profesyonellik, dürüstlük ve doğruluk standartları ile çalışmalıdır. İAA etkinlikleri, tarafsızlık, adillik ve eşitlik gerektirir. İAA etkinliklerini yürüten herkes, görevini en üst düzeyde etik davranış içinde yapmalıdır. Bu belgenin amacı, İAA etkinlikleri ile ilgili etik standartların ayrıntılarını tanımlamaktır. İAA Kurullarının üyeleri, İAA çalışanları ve program değerlendiricileri İAA Çalışma Yönetmeliğinin 9 ve 10 nolu maddeleri uyarınca, bu belgenin sonunda yer alan Gizlilik ve Etik Beyanını imzalamalıdır.

Çıkar Çatışması/Çakışması

1. İAA Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve İAK üyeliği görevi, değerlendirme sürecinin tarafsızlığına ve saygınlığına ilişkin sorgulamalara ya da çıkar çatışmalarına ve/veya çakışmalarına yol açabilecek durumlar ortaya çıkarabilir. İAA Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve İAK üyelerinin profesyonel ve etiğe uygun bir şekilde davranmaları, gerçek ya da görünür çıkar çatışmalarını ve/veya çakışmalarını açıklamaları ve gerçek ya da görünür çıkar çatışmaları ve/veya çakışmaları ile ilgili olabilecek tartışma ve kararlardan uzak durmaları beklenir.

2. Benzer şekilde, değerlendirme takımı başkanlığı, program değerlendiriciliği ve öğrenci değerlendiricilik gibi görevler, değerlendirme sürecinin tarafsızlığına ve saygınlığına ilişkin sorgulamalara ya da çıkar çatışmalarına/çakışmalarına yol açabilecek durumlar yaratabilir. İAA bu kişilerden profesyonel ve etiğe uygun bir şekilde davranmalarını, gerçek ya da görünür çıkar çatışmalarını/çakışmalarını açıklamalarını ve gerçek ya da görünür çıkar çatışmaları/çakışmaları ile ilgili olabilecek tartışma ve kararlardan uzak durmalarını bekler.

3. Bu politikanın amaçları aşağıda sıralanmıştır.

a) Değerlendirme sürecinin saygınlığını ve İAA Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve İAK üyelerinin ve değerlendirme takımı üyelerinin kararlarının güvenilirliğini sağlamak.

b) Adil ve tarafsız bir karar verme sürecini garanti etmek.

c) Tarafsız hareket edilmesini temin etmek ve tarafsız olunmadığı izlenimi verebilecek davranışların engellenmesini sağlamak.

4. İAA Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu İAK üyeleri, İAA ya da İAK açısından karar sürecinde olan bir program ya da kurum ile yakın ve etkin bir ilişki içinde iseler ya da geçmişte olmuşlarsa, bu program ya da kurum ile ilgili karar verme sürecine katılamazlar. Yakın ve etkin ilişki aşağıda verilenleri içerir, ancak bunlarla sınırlı değildir:

a) Kurum ya da programda halen öğretim üyesi, görevli ya da danışman olarak çalışıyor olması ya da geçmişte çalışmış olması.

- b) Kurum ya da programda görev yapmak üzere görüşmeler ya da tartışmalar yapıyor olması ya da yapmış olması.
- c) Kurumun öğrencisi olmuş olması.
- d) Kurumdan onursal bir derece almış olması.
- e) Eş, 1., 2. ve 3. derecede akrabalar ile eşin 1., 2. ve 3. derece akrabalarının kurumun ya da programın öğrencisi ya da çalışanı olması.
- f) Kurumla ücret karşılığı olmayan resmi bir bağlantısı (örneğin, kurumun mütevelli heyeti ya da danışma kurulu üyeliği, vb.) bulunması.
5. İAA Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve İAK üyeleri bir çıkar çatışması/çakışması yaratacak durumlara neden olmayacaklarını ve bu ilkeleri okuduklarını ve anladıklarını ifade eden bir Gizlilik ve Etik Beyanı imzalarlar.
6. Değerlendirme sürecinde görev yapacak takım üyelerinden değerlendirecekleri programa ilişkin kurum ve kişilerle gerçek ya da görünür çıkar çatışmalarının/çakışmalarının olmadığına dair yazılı beyanda bulunmaları, ayrıca istenir.
7. İAA Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve İAK üyeleri, ilgili toplantıların kendilerinin gerçek ya da görünür çıkar çatışması/çakışması bulunan konuların tartışıldığı ya da karar alındığı bölümlerine katılmazlar. Bir toplantıda çıkar çatışması/çakışması nedeniyle kendisinin yetkisiz olduğunu beyan edenlerin adları kayıtlara geçirilir. Gerçek ya da görünür çıkar çatışması/çakışması aşağıdaki durumlarda oluşur:
- a) Bir program ya da kurumla yakın ve etkin bir ilişki olması.
- b) Parasal ya da kişisel bir ilgi olması.
- c) Kişinin tarafsız karar vermesine engel olacak bir neden olması.

İAA Etik Kuralları:

1. İAA görevlileri, program değerlendirmelerinin tüm süreç ve aşamalarında, İAA akreditasyonu konusunda kurumlara yapacakları sunumlarda ve kamuya yapacakları çeşitli açıklamalarda genel etik kurallarına ve İAA etik kurallarına uyma, bu faaliyetlerini kamunun güvenliği, sağlığı ve çıkarı doğrultusunda yapma ve bu görevleriyle doğrudan ya da dolaylı olarak çatışan/çakışan faktörleri İAA yönetimine açıklama sorumluluğunu kabul eder.
- a) İAA etkinliklerinde görev yapan kişiler, toplumdaki kişilerin hayatının, güvenliğinin, sağlığının ve refahının ilahiyat alanı mesleklerini yetkin birer profesyonel olarak icra etmesine bağlı olduğunun farkındadır.
- b) İAA görevlileri, akreditasyon almış bir programın İAA ölçütlerini sağlamadığı bilgisine sahipse, ya da öyle olduğuna inanmalarına yol açan nedenleri varsa, bu bilgiyi İAA'ya yazılı olarak bildirir ve gerekiyorsa daha fazla bilgi için İAA ile iş birliği yapar.
- c) İAA akreditasyonu konusundaki sunum, seminer ve toplantı katılımlarının "İAA adına" yapılabilmesi için, yapılacak sunum için dahil, yetkili İAA kurulunun onayı alınmış olmalıdır. Bu etkinlikleri yürüten kişinin bağlı olduğu kuruluş "İAA" olarak

gösterilir ve her türlü etkinlik dokümanında İAA logosu ve şablonları kullanılır.

2. İAA etkinliklerinde görev yapan kişiler, yalnızca eğitimli ve/veya deneyimli oldukları özel teknik alanlarda görev kabul eder.

3. İAA görevlileri, İAA adına görev yapan güvenilir kişiler olarak hareket etmeyi kabul eder, tüm çıkar çatışmalarından/çakışmalarından kaçınır ve çıkar çatışması/çakışması olan durumlarda bundan etkilenebilecek tüm tarafları haberdar eder.

a) İAA etkinliklerinde görev yapanlar, İAA'yı temsil ettikleri her etkinlikte ve durumda çıkar çatışmalarından/çakışmalarından kaçınır.

b) Bu kişiler, verecekleri kararları ya da verecekleri hizmetin kalitesini etkileyebilecek ya da etkiliyormuş görüntüsü verebilecek her türlü çıkar çatışmasını/çakışmasını ve çıkar çatışması/çakışması potansiyelini beyan eder.

c) İAA kurullarının üyeleri bir kuruma ya da birimine program değerlendirmesi konusunda danışmanlık yapmaz.

d) Program değerlendirmesi konusunda bir kuruma ya da birimine danışmanlık yapmış, yapmakta olan ya da yapacak olan İAA görevlileri, bu durumu İAA'ya bildirmek zorundadır ve ilgili kurumun programlarının değerlendirmesi sürecinin hiçbir aşamasında yer almaz.

e) İAA görevlileri, kendileri ile İAA ya da kendileri ile programları değerlendirilecek kuruluşlar arasında çıkar çatışması/çakışması yaratacak hiçbir görevi üstlenmez, hiçbir görüşmede bulunmaz ve tartışma içine girmez.

f) İAA görevlileri, programları değerlendirilmekte olan kuruluşlardan ve çalışanlarından doğrudan ya da dolaylı olarak herhangi bir hediye istemez ya da kabul etmez.

g) İAA görevlileri, programları değerlendirilmekte olan kuruluşlardan ve çalışanlarından programların değerlendirme sonucunu etkilemek amacıyla doğrudan ya da dolaylı olarak herhangi bir ödeme yapılmasını istemez ya da böyle bir ödemeyi kabul etmez.

h) İAA değerlendirmeleri konusunda kurumların daveti üzerine, kurumlara sunum yapan, eğitim veren veya danışmanlık yapan İAA görevlileri yukarıdaki kurallara uymakla yükümlüdür.

4. İAA görevlileri, kamuyu tehlikeye sokan durumlar ya da yasal nedenlerle açıklanması gereken durumlar dışında, program değerlendirme kararları ile ilgili tüm belgelerin ve bilgilerin gizliliğini kabul eder.

a) İAA etkinliklerinde görev yapanlar, bu görevleri sırasında kendilerine verilen tüm belge ve bilgileri gizli tutar ve hiçbir durumda bu belge ve bilgileri İAA görevleri dışında hiçbir amaçla kullanmaz.

b) Bu kişiler, gizli belge, bilgi ve bulguları yasal nedenler dışında açıklamaz.

c) Bu kişilerin gizli belge, bilgi ve bulguları açıklamak zorunda kalmaları durumunda, hem İAA hem de ilgili kuruluştan izin almaları gerekir ve böyle bir durumda bu bilgi veya belgenin tümü açıklanır.

d) Bu kişiler, kendilerine verilen özdeğerlendirme raporlarını ve kurumdan edindikleri tüm diğer belgeleri kopyalamaz, çoğaltmaz, üçüncü kişi veya kurumlara vermez ve

değerlendirme görevlerinin bitiminde imha eder ya da İAA'ya geri verir.

5. İAA görevlileri, İAA içinde ve dışında yapacakları açıklamaların tarafsız ve doğru olacağını kabul eder.

a) İAA etkinliklerinde görev yapanlar, raporlarında, açıklamalarında ve ifadelerinde tarafsız ve doğru olacaktır. İAA adına yapılan açıklamalar ya da yayımlanan her türlü rapor, açıklama ve ifadeler, yalnızca konu ile ilgili ve uygun bilgileri içerecektir. İAA etkinliklerinde görev yapanlar, değerlendirme sürecini olumsuz etkileyebilecek kişisel tercihlerini öne çıkaran davranışlardan kaçınacaktır.

b) Bu kişiler, program değerlendirme konusunda başkaları tarafından telkin ya da teşvik edilmiş hiçbir ifade, eleştiri ya da gerekçeyi açıklamalarında kullanmaz. Bu tür bilgileri kullanmak durumunda kalırlarsa, bunların alıntı olduğunu, alıntının kaynağını ve bu bilgilerle kişisel çıkar sağlıyorlarsa bu durumu açıklamak zorundadır.

c) Bu kişiler, bir gerçeği yanlış yorumlayan ya da gizleyen ifadeler kullanmaz.

d) Bu kişiler, kanıtlanmış kişisel hatalarını kabul eder, kendi hata ve kararlarını haklı kılmak için gerçekleri çarpıtmaz ya da değiştirmez.

6. İAA görevlileri, İAA'nın yararlılığı ve saygınlığını artırmak üzere onurlu, sorumlu, etik ve yasal davranır.

a) İAA etkinliklerinde görev yapanlar, toplumu aldatıcı davranışlardan kaçınır.

b) Bu kişiler, kendilerinin ya da birlikte çalıştıkları kişilerin akademik ya da mesleki yetkinliklerini çarpıtmaz ya da yanlış anlaşılmasına izin vermez.

c) Bu kişiler, başkalarının mesleki saygınlığına, beklentilerine, uygulamalarına ya da işine, doğrudan ya da dolaylı olarak, kötü niyetli olarak ya da yanlışlıkla zarar vermez. Eğer, başkalarının etik olmayan ya da yasal olmayan bir davranış içinde olduğuna inanılırsa, ilgili somut gözlem ve bilgilerini yetkili makamlara sunar.

7. İAA görevlileri, herkese, ırk, dil, din, cinsiyet, engelli olma, yaş, medeni durum ve siyasi görüş gibi özelliklerine bakmaksızın, eşit davranmayı kabul eder. Program değerlendirme etkinliklerinde görev alanlar, tüm taraflara eşit ve adil davranır.

8. İAA görevlileri, meslektaşlarına ve kendileriyle birlikte çalışanlara mesleki gelişmelerinde yardımcı olmayı ve bu etik kurallara uymalarında destek olmayı kabul eder.

a) İAA, görevlilerini ve program değerlendirmesi ile ilgili olabilecek tüm tarafları bu etik kurallardan haberdar eder.

b) İAA, tüm yeni görevlilerini bu etik kuralları anlamaları ve kullanmaları konusunda eğitir.

c) İAA etkinliklerinde görev yapmaya devam edenler, mesleki ve etik alanlardaki gelişimlerini sürekli sağlar ve bu konudaki etkinliklere katılır.

9. Bu etik kurallara uymadığı saptanan İAA görevlilerinin görevleri İlahiyat Akreditasyon Kurulu (İAK) tarafından, İAA Yönetim Kurulu ve İAA Denetim Kurulu üyelerinin görevleri İAA Genel Kurulu tarafından, diğer İAA görevlilerinin görevi ise İAA Yönetim Kurulu tarafından sona erdirilebilir.

İAA

Gizlilik ve Etik Kurallar Beyanı

İlahiyat Akreditasyon Ajansı Derneğinin (İAA) Etik Kurallar belgesinin ilk paragrafında tanımı ve kapsamı verilen bir İAA görevlisi olarak, ben _____ Etik Kurallar belgesinde verilen etik kuralları okuduğumu, anladığımı, en üst düzeyde etik ve mesleki davranış içinde olacağımı ve

1. Program değerlendirmelerini İAA değerlendirme ölçütlerine göre ve kamunun güvenliği, sağlığı ve çıkarı doğrultusunda yapmayı ve bu görevler ile doğrudan ya da dolaylı olarak çatışan/çakışan faktörleri anında açıklama sorumluluğunu;
2. Yalnızca yetkin olduğum alanlarda hizmet vermeyi;
3. İAA adına görev yapan güvenilir birisi olarak hareket etmeyi, tüm çıkar çatışmalarından/çakışmalarından kaçınmayı ve çıkar çatışmasının/çakışmasının ortaya çıktığı durumlarda bundan etkilenebilecek tüm tarafları haberdar etmeyi;
4. Kamuyu tehlikeye sokan durumlar ya da yasal nedenlerle açıklanması gereken durumlar dışında, program değerlendirme kararları ile ilgili tüm belge ve bilgilerin gizliliğini sağlamayı;
5. İAA içinde ve dışında tarafsız ve doğru açıklamalar yapmayı;
6. İAA'nın yararlılığı ve saygınlığını daha da arttırmak üzere onurlu, sorumlu, etik ve yasal davranmayı;
7. Herkese ırk, dil, din, cinsiyet, engelli olma, yaş, medeni durum ve siyasi görüş gibi özelliklerine bakmaksızın eşit davranmayı;
8. Meslektaşlarıma ve birlikte çalıştığım kişilere mesleki gelişmelerinde yardımcı olmayı ve bu etik kurallara uymalarında destek olmayı;
9. bu etik kurallarının ihlal edilmesine ilişkin suçlamalarda kararın hızlı ve adil bir şekilde verilmesi için yürütülecek işlemleri desteklemeyi kabul ettiğimi beyan ederim.

İmza: _____

Tarih: _____